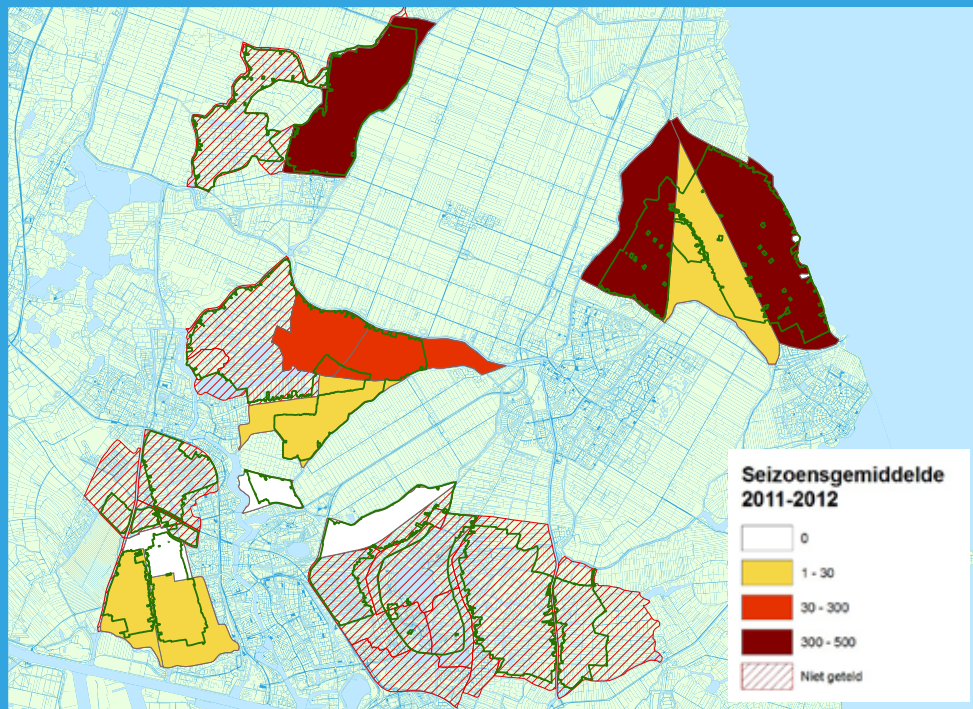

A140 - GOUDPLEVIER

Vogelrichtlijn

De Goudplevier is een niet-broedende soort van de Vogelrichtlijn voor de gebieden Eilandspolder en Polder Zeevang. Beide gebieden fungeren als foerageergebied.

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS).

Slaap- en foerageerbiotoop

De Goudplevier heeft een voorkeur voor open grasland op zeeklei- of veenbodems, alsook akkerland. In onder andere Noord- en West-Nederland bevinden zich in het najaar en de wintermaanden de hoogste concentraties. Nederland wordt tijdens strenge winters verlaten. De foerageergebieden dienen ook als rust- en verblijfplaats, daarnaast worden daarvoor drooggevalen zand- en modderbanken gebruikt. Ruipaatsen bevinden zich eveneens in deze gebieden.

Sinds de jaren zeventig en tachtig gaat de goudplevier achteruit en vinden er verplaatsingen plaats van agrarische gebieden naar wetlands, vermoedelijk door intensivering van het agrarisch landgebruik.

Beheer

De soort komt vooral voor in agrarisch beheerde, matig intensief tot intensief bemeste, vochtige graslanden waar weinig rietland en moeras voorkomt. Grote aaneengesloten oppervlakten van dit type graslanden worden graag als foerageergebied gekozen.

Aantallen en verspreiding

In het najaar kunnen grote aantallen Goudplevieren in ons land verblijven waarvan een deel daadwerkelijk overwintert. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen verspreiding en aantallen sterk wisselen. In het najaar en voorjaar verzamelen Goudplevieren zich op open grasland en akkerland op zeeklei.

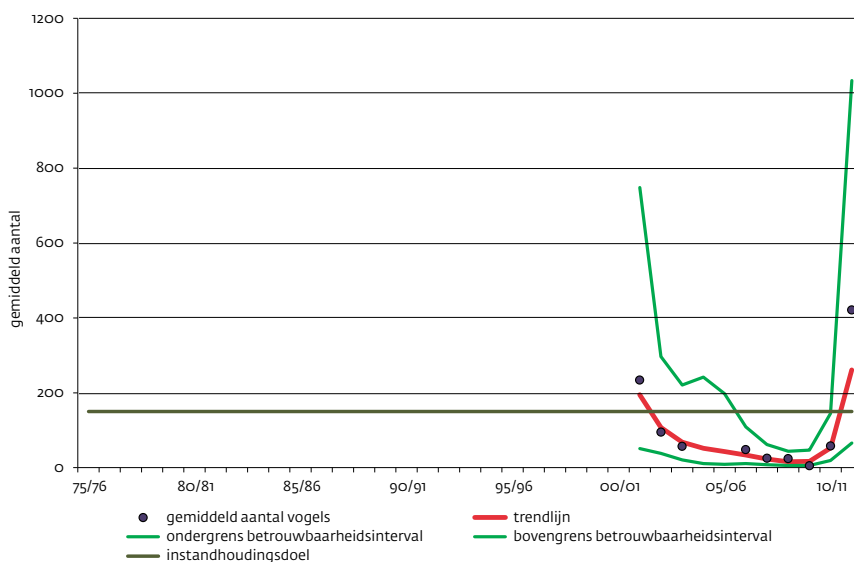
Groepjes Goudplevieren kunnen voorkomen in alle Natura 2000 gebieden voorkomen, met het zwaartepunt in Polder Zeevang. De afname in beide gebieden lijkt vanaf 2011 gestopt, en de soort vertoont in de Eilandspolder zelfs een toename.

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing	Instandhoudingsdoelstelling*	Seizoensgemiddelde					Trend sinds 03/04*	Instandhoudingsdoelstelling
			03/04-07/08	09/10	10/11	11/12	12/13		
Eilandspolder	begrenzingssoort	150	150*	5	58	421		?	
Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder									
Polder Westzaan									
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske									
Polder Zeevang	begrenzingssoort	790	652-893	783	377	1389	613	?	Voldoet

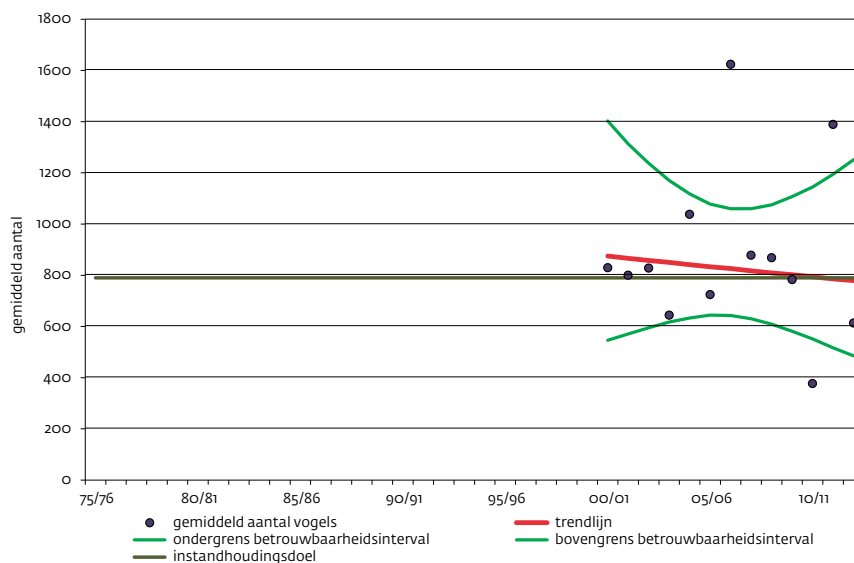
* ? Onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Aantalsontwikkeling Goudplevier Eilandspolder

Aantalsontwikkeling Goudplevier Polder Zeevang

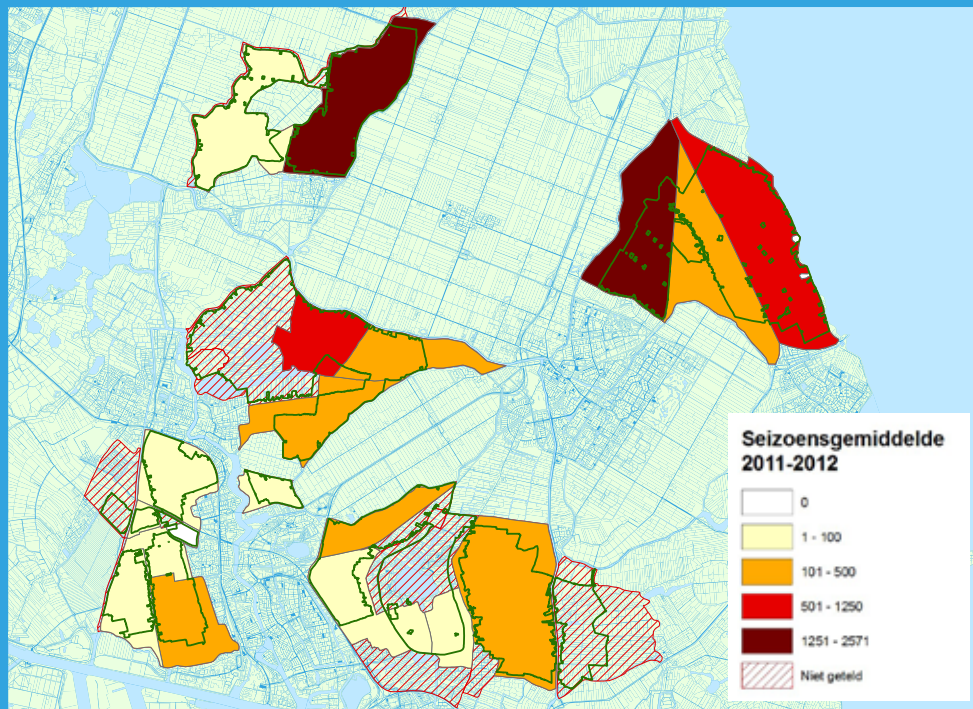

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), www.sovon.nl

A142 - KIEVIT

Vogelrichtlijn

De Kievit wordt meegewogen als niet-broedende Vogelrichtlijnsoort voor de gebieden Eilandspolder en Polder Zeevang. Beide gebieden vervullen een functie als foerageergebied.

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS).

Slaap- en foerageerbiotoop

De Kievit heeft een voorkeur voor grasland en terreinen met een niet te hoge begroeiing. De Kievit stelt weinig eisen ten aanzien van het bodemtype en waterhuishouding. De soort kan ook vrij massaal op kale maïs-akkers in het agrarisch gebied voorkomen. Na de broedtijd verzamelen de Kieviten zich op matig tot vrij intensief bemeste graslanden.

Beheer

De soort komt 's winters vooral voor in matig intensief beheerde graslanden. Graslanden met rietland en moeras worden gemedend.

Aantallen en verspreiding

De Kievit heeft een voorkeur voor agrarisch gebied, maar kan in de nazomer ook op kwelders en schorren worden waargenomen.

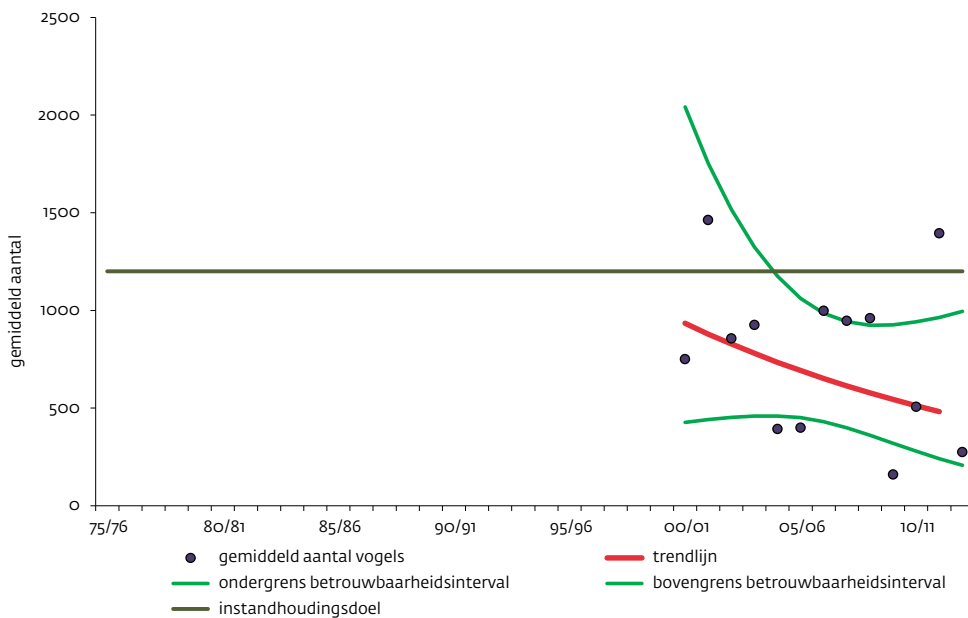
In het najaar zijn akkerlanden meer in trek, vooral structuurrijke net omgeploegde gebieden. Ze kunnen in alle Natura 2000 gebieden worden aangetroffen. De hoogste aantallen in Polder Zeevang, Eilandspolder en het Wormer- en Jisperveld. Toch vertoont kievit een afname. De afname is het grootst in de Eilandspolder.

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing	Instandhoudingsdoelstelling*	Seizoensgemiddelde 03/04- 09/10 10/11 11/12 12/13					Trend sinds 03/04*	Instandhoudingsdoelstelling
Eilandspolder	begrenzingssoort	1200	943-946	160	506	1394	275	?	voldoet niet
Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder				1376	2042	2451	1644	+	
Polder Westzaan									
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske									
Polder Zeevang	begrenzingssoort	2200	1483-2053	1731	2284	4527	1793	?	voldoet in goede jaren

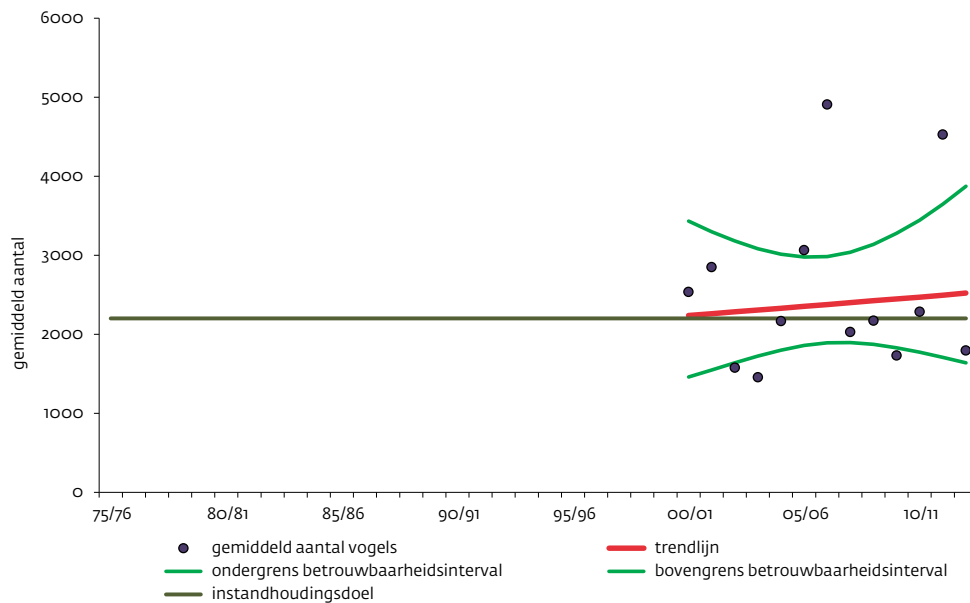
* ? Onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk, + matige significante toename van <5% per jaar

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Aantalsontwikkeling Kievit Eilandspolder

Aantalsontwikkeling Kievit Polder Zeevang

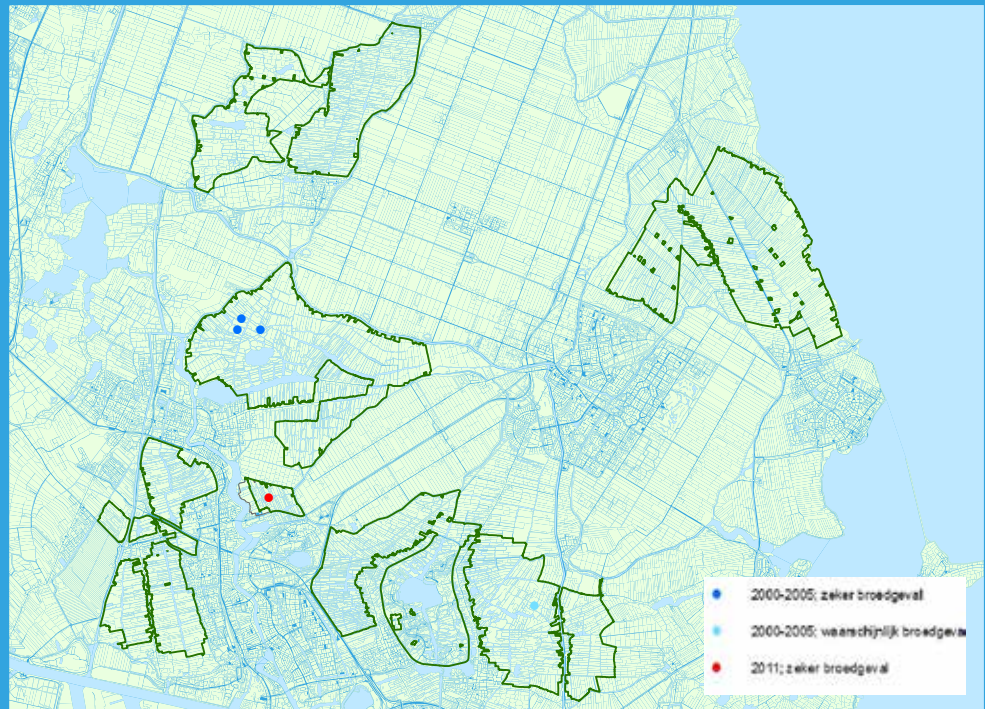

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), www.sovon.nl

A151 - KEMPHAAN

Vogelrichtlijn

De Kemphaan is een kwalificerende soort in het kader van de Vogelrichtlijn (bijlage 1) voor het Wormer- en Jisperveld en een begrenzingssoort voor de gebieden Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Tijdens de aanwijzing van de Vogelrichtlijn (2000) behoorde het Wormer- en Jisperveld tot de vijf belangrijkste gebieden van Nederland.

Broedlocaties van Kemphaan in de Natura 2000 gebieden in 2000 (Wormer- en Jisperveld), 2005 (Ilperveld) en 2011 (Kalverpolder).

Broed- en foerageerbiotoop

De Kemphaan broedt op vochtige, laagproductieve en extensief beheerde graslanden met ondiepe sloten en poelen. De soort broedt tegenwoordig alleen nog in het veenweidegebied. In het verleden kwam Kemphaan ook als broedvogel voor in natte duinvalleien, vennen en moerassen. Op een verhoogde plek aan de waterrand lagen van oorsprong de baltsplekken waar de baltsrituelen plaatsvonden. Rond 1970 kwamen deze baltsplaatsen in het voorjaar nog op veel locaties voor. De vrouwtjes werden op deze baltsplaatsen bevrucht en broedden in de omgeving. Inmiddels zijn de baltsplaatsen en broedende hennen uit de Natura 2000 gebieden verdwenen.

Foerageergebieden liggen vlak bij de balts- en broedplaatsen, in natte weilanden, langs of in sloten en in ondergelopen land.

De soort verblijft tijdens voor- en najaarstrek in groepen op pleister- en slaapplaatsen onder andere in de Zaanstreek. In deze periode wordt ook op droger grasland en akkers gefoerageerd. In de oeverzones van allerlei plassen bevinden zich de slaapplaatsen. Kleine aantallen overwinteren in Nederland.

Beheer

De kemphen broedt tot in juni en behoort tot de latere broeders onder de weidevogels. De soort is erg kieskeurig wat betreft het broedgebied en daardoor één van de meest kritische weidevogels. Percelen waar de soort broedt, worden gekenmerkt door een hoge waterstand.

Kemphennen hebben hierbij een duidelijke voorkeur voor (extensief) voorbeweide percelen met een pollige vegetatiestructuur die later als hooiland worden gebruikt.

Vooraf percelen waar tussen midden en eind april het vee in lage dichtheden wordt verweid, zijn favoriet. Goed ontwaterde en intensief beheerde graslanden zijn ongeschikt als broedgebied.

De soort eet in de broedtijd vooral veel insecten die worden gezocht in vochtig, bloemrijk hooiland.

De belangrijkste oorzaken van de sterke achteruitgang van de soort is de voortschrijdende ontwatering en de intensivering van de landbouw. Ook veel reservaten hebben hun aantrekkingskracht voor kemphennen verloren door verruiging en te grote oppervlakten laat maailand die rond 1 mei al een te hoge vegetatie hebben. Ook andere factoren als te kleine populaties en klimaatverandering, spelen vermoedelijk een rol in de achteruitgang.

Vernatting kan tijdelijk gunstig werken, maar kan op slecht gebufferde bodems leiden tot dominantie van pitrus. Door de zich wijzigende structuur nemen de aantallen weer af en kan de soort zelfs verdwijnen.

Kemphaan verdwijnt echter vooral snel als tijdens de broedtijd het waterpeil in het perceel of de greppels niet meer wordt hooggehouden en de vegetatiestructuur rond eind april-begin mei te lang is geworden (Wormer- en Jisperveld).

De meest duurzame situaties komen voor op vochtige, voorbeweide percelen met een geringe grasproductie en

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing incl. drempelaantallen*	Instandhoudingsdoel (broedparen)	Broedparen	Trend sinds 2004**	Instandhoudingsdoelstelling
Eilandspolder					
Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder	kwalificerende soort: > 10 broedparen	25	2000: 3 2007: 0 2012: 2	--	voldoet niet aan instandhoudingsdoelen en drempelaantallen
Polder Westzaan					
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	begrenzingssoort	20	2005: 1 (waarschijnlijk) 2009: 0 2012: 0 2013: 0	?	voldoet niet
Polder Zeevang					

*drempelwaarde waarvoor een gebied in aanmerking komt voor aanwijzing, 1% van de Nederlandse broedpopulatie

**--sterke significante afname >5% per jaar, ? Onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk

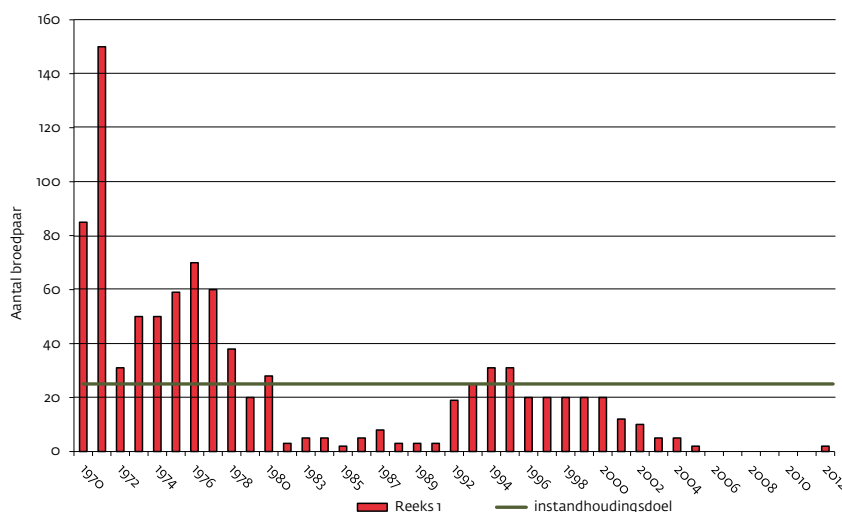
Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS)

een hoge waterstand. Plas-dras is niet per se noodzakelijk op de broedlocatie, dit kan ook op een naastgelegen perceel beperkt aanwezig zijn. Voorts voldoen ook percelen waar de greppelranden met een hellend talud tot 2m zijn verbreed, en waar de waterstand in deze greppels gedurende de maanden april, mei en juni hoog wordt gehouden. De vegetatie is begin mei kruidenrijk, iets pollig, kort, weinig bemest en daardoor laag productief. De vegetatiesamenstelling op dit soort percelen bestaat uit reukgras, veldzuring, geknikte vossenstaart, pinksterbloem; vaak met schrale soorten als echte koekoeksbloem, hazenzegge of zwarte zegge.

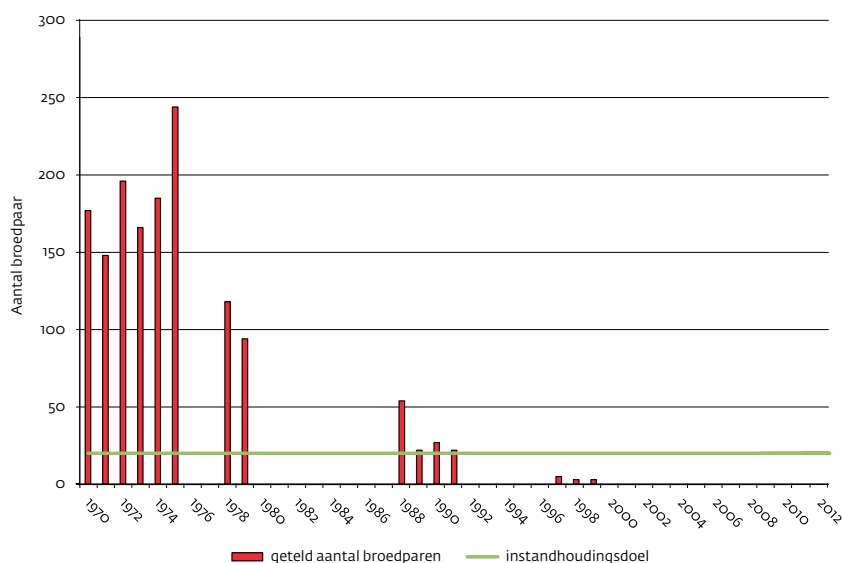
Aantallen en verspreiding

Tussen 2000 en 2009 zijn broedgevallen vastgesteld in het Wormer- en Jisperveld; ook is in deze periode 1x een waarschijnlijk broedgeval gemeld van het Ilperveld. In 2009 konden geen broedende Kemphennen meer worden vastgesteld in deze gebieden. Buiten de Natura 2000 gebieden broedt de soort nog in klein aantal langs het Alkmaardermeer en ten noorden van het Kinselmeer. In 2011 werd wel een broedgeval in de Kalverpolder vastgesteld, maar zeer waarschijnlijk betreft het geen broedgeval (mmd. A. van Dorp (SBB)). In geen van de aangewezen gebieden wordt het instandhoudingsdoel gehaald. In geen van de aangewezen gebieden wordt het instandhoudingsdoel gehaald.

Aantalsontwikkeling van Kemphaan in het Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder

Aantalsontwikkeling van Kemphaan in het Ilperveld, Oostzanerveld, Twiske en Varkensland

Let op: aantallen in 2011 en 2012 zijn gebaseerd op tellingen en mededelingen van terreineigenaren en wijken af van SOVON database.

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), www.sovon.nl